

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

директор Філії «Столичний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Сергій ЗАЄЦЬ

«05» січня 2026р.

**ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

Державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України»

Філія «Столичний лісовий офіс» Макарівське надлісництво

**State Specialized Forest Enterprise «Forests of Ukraine» Branch
«Stolychnyi Forest Office» Makarivske Forestry Management Unit**

ДП «Ліси України» Філія «Столичний лісовий офіс»

Макарівське надлісництво

SFE «Forests of Ukraine» Branch «Stolychnyi Forest Office»

Makarivske FMU

Числовий індекс надлісництва (структурного підрозділу філії)

45530596/156.15

Київ - 2026

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Цілі і завдання ведення лісового господарства і лісокористування....	3
2. Характеристика лісових ресурсів.....	4
3. Система управління лісовими ресурсами.....	6
4. Обґрунтування розміру розрахункової лісосіки.....	8
5. Умови для моніторингу приросту і динаміки таксаційних показників лісового фонду.....	9
6. Природоохоронні заходи щодо охорони довкілля.....	10
7. План виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин.....	13
8. Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування.....	17

ВСТУП

В сучасних умовах ринкової конкуренції, інтенсифікації та прискорення темпів науково - технічного прогресу, основне місце належить вирішенню проблеми ефективності функціонування економічної системи. Ефективність, як економічна мета суспільного розвитку - це відношення фінансових результатів, соціальних наслідків та економічного ефекту до витрат, з ними пов'язаних, що виражаються у грошовій формі.

План заходів по веденню лісового господарства або лісоуправління передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основна з яких - підвищення ефективності виробництва або диверсифікація, впровадження якої зумовлено такими чинниками, як труднощі становлення нових економічних відносин та недосконалістю законодавчих актів у державі, необхідністю подолання суперечностей між екологічними, економічними та соціальними цілями, необхідністю забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу та ін.

1. Цілі і завдання ведення лісового господарства і лісокористування.

Основні цілі та завдання ведення лісового господарства та лісокористування наступні:

- прозоре використання лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватися на принципах не виснажливості та безперервності і проводиться в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно - фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення екологічно - лісівничих проблем у зоні діяльності лісгоспу;
- оптимізація структури підприємства, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які б унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно - заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного

світу;

- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької

ПРОЕКТ

- діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності підприємства;
  - зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників лісгоспу;
  - сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
  - забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства підприємства.

2. Характеристика лісових ресурсів.

Для економічного потенціалу Київської області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини. Лісові ресурси — це і деревина, і технічна сировина, і харчові та кормові ресурси. Важливого значення набувають ліси як засіб охорони навколишнього середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню водного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

У сукупності з іншими природними ресурсами, лісові ресурси являють собою складову частину продуктивних сил країни, безпосередньо беруть участь в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно, як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

Ліси є національним багатством країни і за своїм призначенням та місцем розташування виконують екологічні (водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні), естетичні, виховні та інші функції і підлягають державній охороні. Усі ліси на території України становлять її лісовий фонд.

Загальна площа лісового фонду Макарівського надлісництва згідно базового лісовпорядкування 2014 року – 53332,1 гектара, в тому числі вкриті лісовою рослинністю землі 46873,4 гектарів (87,9%); не вкриті лісовою рослинністю землі – 3040,2 (5,7%), це в основному не зімкнуті лісові культури 1290,4 га (2,4%), лісові шляхи та просіки – 642,1 га (1,2%), рідколісся – 15,4 га (0,03%), зруби – 321,4га (0,6%), лісові розсадники та плантації – 43,7 га (0,08%), галявини – 136,3 га (0,3%), біогалявини – 402,8 (0,8%), згарища та

загиблі насадження 80,1 (0,1%). Таким чином загальна площа лісових земель в лісгоспі становить 49913,6 гектарів (93,6%).

Нелісові землі – 3418,5 га (6,4%) представлені, в основному, рілля – 60,7 га (0,1%), сіножаті – 149,7 га (0,3%), пасовища – 6,6 га (0,01%), багаторічні насадження – 1,5 га (0,003%), садиби, споруди – 230,7 га (0,4%), траси – 600,4 га (1,1%), води – 135,2 (0,25%), болота – 1842,8 (3,45%), інші нелісові землі – 390,9 га (0,7%).

В основу організації процесу лісокористування закладений поділ лісів на категорії, в залежності від їх екологічного та народногосподарського значення, розташування та виконання ними функцій. Лісовим кодексом України визначено поділ лісів на категорії лісів.

Згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2014 року, площа лісових земельних ділянок, в межах категорій лісів розподіляються наступним чином:

Таблиця 1

№ п.п.	Категорії лісів	Площа лісових ділянок	
		га	%
	Усього лісів:	53332,1	100
1	Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення, у тому числі:	4596,5	8,63
	- заповідні урочища	171,0	0,3
	- заказники	4409,7	8,3
	- пам'ятки природи	15,8	0,03
2	Рекреаційно-оздоровчі ліси, у тому числі:	28427,6	53,29
	-ліси у межах населених пунктів	510,3	0,95
	- лісопаркова частина лісів зелених зон	6359,7	11,92
	-лісогосподарська частина лісів зелених зон	21557,6	40,42
3	Захисні ліси, у тому числі:	5597,1	10,5
	- ліси протиерозійні	4947,6	9,3
	- ліси вздовж смуг відведення автомобільних доріг	543,9	1,0
	- ліси вздовж річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	105,6	0,2
4	Експлуатаційні ліси	14710,9	27,58

Існуючий поділ лісів на категорії земель та лісів, в основному,

відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування лісгоспу і не планується до перегляду.

ПРОЕКТ

Таблиця 2

Розподіл площ вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за групами порід і групами віку.

Порода	Всього, га	Розподіл площі деревостанів по групах віку, га			
		Молодняки	Середньо-вікові	Пристигаючі	Стигли і перест.
Разом:	46617,7	7659,5	23603,5	8676,0	6778,7
в т. ч.					
хвойні	29719,7	6112,1	14603,9	5710,5	2753,2
тврдолистяні	9553,1	601,8	5161,3	1720,5	2069,5
м'яколистяні	7333,0	945,6	3196,0	1244,5	1946,9
інші породи	11,9	-	2,3	0,5	9,1

Переважають по площі хвойні насадження 63,8%, із яких молодняки - 20,6%, середньовікові – 49,1%, пристигаючі – 19,2%, стиглі та перестійні 9,2%.

3. Система управління лісовими ресурсами.

Система управління лісами базується на засадах екологічної безпеки і з урахуванням вимог, які висуваються міжнародними природоохоронними конвенціями.

Базовим законом України про ліси і систему управління в них є Лісовий кодекс України. Правові аспекти лісгосподарського виробництва та використання і відтворення лісових ресурсів визначено Земельним кодексом України і регулюються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Центральним органом виконавчої влади з питань лісового господарства є Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагенство України), діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту навколишнього середовища і природних ресурсів України, входить до системи центральних органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Макарівське надлісництво є відокремленим підрозділом Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». У структуру Макарівського надлісництва входить десять лісництв (Макарівське, Небелицьке, Бишівське, Ніжиловицьке, Комарівське, Семиполківське, Обухівське, Ірпінське, Козинське, Плахтянське), нижній склад ст. Буян.

Таблиця 3

Адміністративно - організаційна структура підприємства

Найменування лісництв, місце розташування контор	Адміністративний район розташування	Площа, га
Комарівське, Комарівське (Забуянське) с.Комарівка	Бучанський	9155,7
Макарівське, смт.Макарів	Бучанський	5264,8
Небелицьке, с.Небилиця	Бучанський	4013,6
Бишівське, с.Бишів	Бучанський Фастівський	1273,9 2382,7
Ніжиловицьке, с.Ніжиловичі	Бучанський	4444,4
Семиполківське, с.Семиполки	Броварський	4153,5
Обухівське, Обухівське (Васильківське)	Обухівський	7856,7
Ірпінське, м.Ірпінь	Києво-Святошинський	6482,6
Козинське, смт.Козин	Обухівський	4265,2
Плахтянське, с.Плахтянка	Бучанський	4039,0
ВСЬОГО ПО НАДЛІСНИЦТВУ		53332,1

Кожне лісництво в свою чергу поділяється на майстерські обходи, загальна кількість яких 66. Майстерські обходи діляться на квартали. Кожне лісництво очолює лісничий та помічник лісничого, майстерські обходи очолюють майстри лісу. Майстри лісу є матеріально відповідальними особами. Всього лісової охорони в надлісництві згідно штатного розпису 86 чоловік, їх розподіл наведено в таблиці нижче.

Таблиця 4

Склад лісової охорони по Макарівському надлісництву

Займана посада	Кількість, чол.
Лісничий	10
Помічник лісничого	10
Майстер лісу	66
ВСЬОГО ЛІСОВОЇ ОХОРОНИ	86

Загальна кількість працюючих по надлісництву 88 чоловік, із яких керівник надлісництва 1, помічник керівника надлісництва 1, лісничих 10, помічників лісничих 10, майстрів лісу 66.

Надлісництво володіє необхідною матеріально-технічною та технологічною базою і достатнім кадровим потенціалом; має сучасне комп'ютерне забезпечення, тобто все необхідне для ведення лісового господарства.

Бюджетного фінансування Макарівське надлісництво не отримує. Витрати лісгосподарської діяльності фінансуються за рахунок ДП «Ліси України» філії «Столичний лісовий офіс». Заплановані обсяги робіт і витрати на їх проведення по видах робіт відображені у виробничо – фінансовому плані на 2025 рік, який зберігається у плановому відділі філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «ЛІСИ УКРАЇНИ»

4. Обґрунтування розміру розрахункової лісосіки.

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Розрахункова лісосіка рубок головного користування по Макарівському надлісництву обрахована Українським державним проектним лісовпорядним виробничим об'єднанням ВО «УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ» згідно Методики визначення розрахункової лісосіки, погодженої з Міністерством екології та природних ресурсів України від 11 вересня 2000 року та затвердженої наказом Держкомлісгоспу України від 14.09.2000 р.№105.

Розрахункова лісосіка прийнята лісовпорядною нарадою та затверджена наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 29.05.2020 року № 360 в розмірі 111,35 тис.м³ ліквідної деревини, в тому числі по господарствах:

- хвойне – 68,61 тис. м³
  - в т.ч. соснова – 67,52 тис.м³,
  - ялинова – 1,11 тис.м³,
- твердолистяне – 5,21 тис.м³
  - в т.ч. дубова – 4,15 тис.м³,
  - ясенева – 0,51 тис.м³,
  - грабова – 0,55 тис.м³,

- м'яколистяне – 11,99 тис. м³
- в т. ч. березова – 4,63 тис. м³,
- осикова – 1,46 тис. м³,
- чорновільхова – 5,90 тис. м³.

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень і схеми існуючої дорожньої мережі.

При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені Правилами рубок ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зрубів у кварталі.

Заготівля деревини та її вивезення на 2025 рік планується у не повній відповідності з розрахунковою лісосікою в зв'язку з відсутністю в повному об'ємі ділянок котрі відповідають усім критеріям передбачених Правилами рубок головного користування.

5. Умови для моніторингу приросту і динаміки таксаційних показників лісового фонду.

Базова інформація про приріст і таксаційні показники збирається в процесі проведення лісовпорядкування, при якому проводиться суцільна інвентаризація всіх лісових ділянок.

Поточна інформація визначається по матеріалах безперервного лісовпорядкування, при якому враховуються всі зміни в лісовому фонді підприємства, які відбулися за поточний рік.

При складанні плану господарської діяльності підприємства, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив обсяги запроєктованих і проведених заходів.

Показники можливих змін приводяться в таблиці 5.

Таблиця 5

Обсяги запроєктованих основних видів робіт на 2026 рік та їх вплив на динаміку лісових земель.

№ п.п.	Назва запланованих на 2026р. основних лісгосподарських заходів	Обсяги робіт	
		Од. вим.	Об'єм (Запас деревини - тис.м ³ : чисельник - загальний, знаменник - ліквід)
1.	Суцільні рубки:		
1.1	рубки головного користування	га тис. м ³	140,0 61,00 /55,00
1.2	санітарні	га тис.м ³	5,0 0,56/0,50

2	Поступові рубки головного користування	га тис. м ³	-
3	Рубки формування та оздоровлення лісів і інші рубки	га тис. м ³	2007,7 79,75/74,52
4	Лісовідновлення:		
4.1	створення лісових культур	га	131
4.2	сприяння природному поновленню	га	9
5	Переведення у вкриті лісовою рослинністю землі:		
5.1	не зімкнуті лісові культури	га	140
5.2	природне поновлення	га	27

Обсяги запроектованої заготівлі деревини, становлять 160,35 тис.м³ ліквідної деревини, із якої 74,52 тис.м³ або 46,5% - рубки формування та оздоровлення лісів.

При проведенні рубок догляду і вибіркових санітарних рубок планується вирубаня ростучих пошкоджених та 4 категорії стану дерев, а на ділянках ушкоджених шкідниками- 3 категорії стану дерев.

В результаті виконання запроектованих заходів, передбачається незначна зміна динаміки земель лісового фонду та таксаційних показників, тобто зміни відбудуться в сталих межах.

Дещо збільшується загальний та поточний приріст деревини на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель, що відбудеться за рахунок покращення породної структури насаджень, в результаті проведення рубок формування і оздоровлення.

6. Природоохоронні заходи щодо охорони довкілля.

План природоохоронних заходів на підприємстві складено у відповідності з Основними напрямками державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 05.03.1998 року №188/98-ВР та іншими діючими нормативно-правовими актами України щодо природоохоронної діяльності.

Таблиця 6

Комплекс природоохоронних заходів запланованих на 2026 рік.

№ пп	Назва природоохоронного заходу	Місце розташування, обсяги, тощо.
1	2	3
<i>1. У сфері поводження з відходами</i>		
1.1	Укласти договори із спеціалізованими підприємствами на вивезення і передачу відходів для утилізації і розміщення	Господарський двір Макарівське надлісництво
1.2	Адміністративні перевірки підрозділів підприємства та підприємців щодо дотримання ними санітарних умов в лісах та на виробничих територіях	Всі підрозділи, при проведенні комплексних ревізій і цільових перевірок
<i>2. Охорона водних ресурсів</i>		
2.1.	Утримувати свердловину на території виробничого комплексу за рахунок підприємства.	Господарський двір Макарівське надлісництво Комарівське лісництво
2.2.	Утримувати площадку для миття техніки в належному стані.	Виробничий комплекс. Постійно.
2.3.	Забезпечити наявність достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.	
<i>3. Охорона атмосферного повітря.</i>		

3.1.	Проводити контроль джерел викидів забруднюючих речовин (ЗР) на відповідність встановлених гранично допустимих викидів (ГДВ)	Виробничий комплекс. 1 раз в рік
3.2.	Провести моніторинг стану атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони.	

ПРОЕКТ

№ пп	Назва природоохоронного заходу	Місце розташування, обсяги, тощо.
1	2	3
3.3.	Здійснювати контроль токсичності відпрацьованих газів всього наявного транспорту	Лісництва, виробничий комплекс 1 раз в рік
<i>4. У сфері ведення лісового господарства і використання лісових ресурсів.</i>		
4.1	Дотримання Проекту організації і розвитку лісового господарства, як системи заходів, спрямованих на забезпечення ефективної охорони і захисту, раціональне використання, підвищення продуктивності лісів і їх відтворення, оцінку лісових	Лісовий фонд Макарівського надлісництва, площею 53332,1 га
4.1.1	Проведення контрольного аудиту лісової сертифікації, як добровільної ініціативи, спрямованої на забезпечення підтвердження відповідності ведення лісового господарства на підприємстві, вимогам відповідних міжнародним стандартів (Принципи і Критерії PEFC)	
4.2	Раціональне використання лісових ресурсів за рахунок їх комплексного використання (вивчення можливості впровадження поступових рубок головного користування з наступним природним відновленням лісу, створення та формування змішаних за складом високопродуктивних, корінних <u>деревостанів тощо</u>)	

№ пп	Назва природоохоронного заходу	Місце розташування, обсяги, тощо.
1	2	3
4.3	Проведення рубок формування та оздоровлення лісів, направлених на поліпшення породного складу і якості лісів та підвищення їх продуктивності.	2007,7 га
4.4	Відновлення лісів.	131 га
4.5	Охорона лісів від пожеж, шкідників та хвороб	вкриті лісовою рослинністю землі підприємства – 46873,4 га
4.6	Ремонт і утримання доріг протипожежного призначення та інші допоміжні лісогосподарські роботи	15 км.
4.7	Перед проведенням лісогосподарських і лісозаготівельних робіт проводити оцінку потенціального впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС)	Лісництва підприємства
4.8	При проведенні лісогосподарських і лісозаготівельних робіт дотримуватись заходів щодо запобігання або зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, відображених в Акті ОВНС та	Лісництва підприємства
4.9	З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти особливі цінності для збереження та лишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт.	Лісництва підприємства

7. План виявлення і взяття під охорону рідкісних та зникаючих видів рослин, тварин, а також ОЦЗ

Охорона біотичного різноманіття включає систему правових,

організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання рослинного та тваринного світу.

ПРОЕКТ

Основні вимоги законодавства щодо забезпечення охорони рослинного світу визначені ст. ст. 25, 26 Закону України «Про рослинний світ», тваринного світу - розділом IV Закону України «Про тваринний світ», рідкісних та зникаючих видів флори і фауни - ст. 11 Закону України «Про Червону книгу України».

Охоронні пріоритети задекларовані в основному національному документі, Червоній книзі України (ЧКУ).

Таблиця 7

План
виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин

№ п/п	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Виявлення рідкісних і зникаючих видів флори і фауни та їх моніторинг і охорона	Вилучення ділянок з фонду суцільних рубок головного користування, створення охоронних зон навколо гнізд, заборона проведення заходів з підвищеним шумом у період сезону	Спеціалісти надлісництва та філії, зацікавлені сторони, волонтери.

№ пп	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
2	<p>Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів - на 2023 рік.</p> <p>При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів та їх опису.</p>	<p>Збереження ключових біотопів і об'єктів. При виявленні гнізда (діаметром 0,4м і більше), яке заселене по визначенню спеціаліста, навколо гнізда виділяється</p>	<p>Спеціалісти надлісництва та філії, зацікавлені сторони, волонтери.</p>
3	<p>Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності</p>	<p>На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі види і біотопи</p>	<p>Спеціалісти надлісництва та філії.</p>
4	<p>Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин</p>	<p>Проведення консультацій, спільні обстеження лісових масивів</p>	<p>Спеціалісти надлісництва та філії.</p>
5	<p>Публікація матеріалів в ЗМІ та на сайті підприємства</p>	<p>Коллективне обговорення матеріалів для публікацій</p>	<p>ДП «Ліси України»</p>

Рішенням Київської обласної ради від 07.02.2012 р. №285-15-VI затверджено «Список рідкісних, зникаючих видів рослин і грибів, які потребують охорони у Київській області».

Охорона рідкісних і зникаючих видів рослин і грибів занесених до даного Списку, на державному рівні забезпечується шляхом проведення

наступних заходів:

- встановлення особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання;
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня;
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій;
- пріоритетного створення на територіях їх зростання системи заповідних та інших об'єктів, що мають статус особливо охоронних;
- створення банків генофонду, розведення у спеціальних умовах (розсадниках, ботанічних садах, дендропарках тощо);
- врахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проектно - планової документації, екологічної експертизи.

Обов'язки по веденню Списку покладені на Департамент екології та природних ресурсів Київської ОДА.

Таблиця 8

План виявлення та управління ОЦЗ по філії «Макарівське лісове господарство»

№ п/п	Зміст роботи	Виконавці	Заходи щодо охорони ОЦЗ
1	Обстеження лісових масивів на предмет виявлення ОЦЗ	Спеціалісти надлісництва та філії, зацікавлені сторони.	В разі виявлення нанести на карту та включення в існуючий перелік ділянок ОЦЗ
2	Проводити обстеження природо-заповідного фонду, постійних лісонасіневих ділянок	Спеціалісти надлісництва та філії, зацікавлені сторони.	В разі виявлення нанести на карту та включення в існуючий перелік ділянок ОЦЗ
3	Проводити консультації з мисливськими господарствами по виявленню територій які є ключовими місцями тимчасової концентрації тварин	Спеціалісти надлісництва та філії, зацікавлені сторони.	На виявлених територіях не проводити лісгосподарські заходи в «період тиші»

№ п/п	Зміст роботи	Виконавці	Заходи щодо охорони ОЦЗ
4	Проводити консультації з місцевими громадами по виявленню лісових територіях, що є визначальними для задоволення основних потреб місцевого населення	Спеціалісти надлісництва та філії, зацікавлені сторони.	В разі виявлення нанести на карту та включення в існуючий перелік ділянок ОЦЗ
5	Проводити консультації з місцевими громадами по виявленню лісових територіях, що є визначальними для традиційної культурної ідентичності місцевих громад.	Спеціалісти надлісництва та філії, зацікавлені сторони.	В разі виявлення нанести на карту та включення в існуючий перелік ділянок ОЦЗ

8. Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування.

Економічна діяльність підприємства ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Рубка стиглого лісу - це збір лісового врожаю, що в лісівничій науці трактується як перша фаза лісовідновлення. Виходячи із конкретних умов зростання на ділянці, де проводяться вирубки стиглого лісу, в залежності від прийнятого рішення щодо лісовідновлення, планується застосовувати відповідну систему рубання.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожному лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожному лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо).

До технологічної карти додається Акт обстеження даної ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовище (ОВНС).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місць розміщення обігрівального приміщення, верхніх складів, місць розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звалюють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Підготовчі роботи проводить бригада, що виконує основні лісосічні операції.

Всі лісосічні роботи виконуються лише відповідно з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні:

- технологія лісозаготівель, яка включає і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чи сортиментний);
- площа лісосіки;
- об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці;
- розташування, ґрунти і рельєф;
- відстань трелювання і вивезення деревини;
- спосіб очищення лісосік від порубкових решток.

На підприємстві застосовується сортиментний спосіб заготівлі деревини, який дає змогу використовувати колісні трактори та машини.

Звалювання дерев, обрізування сучків, розрізання стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Хускварна або Штиль.

Після розрізування стовбурів на сортименти проводиться їх трелювання тракторами різних модифікацій МТЗ-80 та МТЗ-82 «Беларусь», обладнаних кліщовим захватом.

Тип тракторів - колісні універсальні класу 1,4.

Марка двигуна тракторів МТЗ-80 та МТЗ-82 - Д-240 / 243, двигуни дизельні чотирьохциліндрові чотирьохтактні з безпосереднім вприском і робочим об'ємом -4,75л. та номінальною частотою обертів 2200 об/хв..

Потужність МТЗ-80, кВт (к.с.) - 59,25 (80), МТЗ - 82, кВт (к.с.) - 60 (81).

Таблиця 9

Габарити, вага, ширина колії та витрати палива тракторів, що використовуються на виробництві

Показники	Одиниця виміру	Трактори	
		МТЗ-80	МТЗ-82
Габаритні розміри: довжина	м	3,82	3,93
ширина		1,97	1,97
висота		2,47	2,47
Дорожній просвіт (кліренс), мінімальний під заднім мостом	см	47	47
Конструктивна вага	тонна	3,00	3,20
Колія трактора регульована	см в межах	передні колеса 120-180 задні колеса 135-180	
Витрати палива	г/кВт год.	238 4-7 літрів за год.	230 (від 220 до 260)

Ємкість паливного баку - 130л.

Фактичні витрати дизпалива на трелювання 1 м³ деревини становлять 0,625 і масла МІ 0 Г2К - 0,024 літрів.

Застосування на лісозаготівлях швидкохідних колісних тракторів, які оснащені різноманітним технологічним обладнанням, дає можливість трелювати і одночасно сортувати деревину по породах, сортиментах, розмірах, групах діаметрів, сортах тощо.

Трактори, які використовуються на підприємстві, характеризуються по відношенню до гусеничних тракторів кращою маневреністю та ергономікою, тобто є більш комфортними і пристосованими для використання. Та найперше, вони в меншій мірі впливають на поверхню ґрунту, пошкодження підросту і кореневої системи ростучих дерев та надґрунтового покриву трав'яних і чагарникових рослин. За спостереженнями спеціалістів підприємства, на лісосіках суцільних рубок із збереженням підросту збереженість підросту достатньо висока (до 70%). У місцях поодиноких проїздів колісної техніки дрібний підріст не зазнає особливих пошкоджень, а лише приминається до поверхні ґрунту.

Рубки головного користування проводяться, головним чином, в ~~Продовження таблиці 12~~ з загальним запасом деревини близько 360 м³/га, при середній площі лісосіки 2,5 га., і середньому об'ємі стовбура в корі близько 1,0 м³ (діаметр 34 см).

Рельєф лісосік рівнинний. Переважають дерново - підзолисті глинисто - піщані та дерново - підзолисті супіщані або суглинкові свіжі та зволожені ґрунти, на яких багаторазовий прохід техніки по одному сліду (волоку) навіть після літніх опадів не впливає на прохідність і не призводить до значного пошкодження ґрунту. Такі лісосіки можливо освоювати протягом всього календарного року.

Незначний обсяг лісосік на торф'яно - підзолистих вологих ґрунтах та лісосік на торф'яно - болотних сирих і мокрих ґрунтах, які мають підвищену вологість протягом всього теплого періоду року, де колісні трактори можуть завдати значної шкоди рослинному покриву та утворюють глибоку колію на волоках, освоюються в зимовий період з настанням стійкої морозної погоди та сталому замерзанні ґрунту.

В Акті обстеження лісосік для кожної лісосіки вказується сезон заготівлі. На основі Акту обстеження проводиться розподіл лісосічного фонду на зони літньої і зимової заготівлі і вивозки.

На лісосічних роботах впроваджена бригадна форма праці. Бригада виконує весь комплекс робіт від звалювання до очистки лісосіки від порубкових залишків. Виконану роботу приймає майстер лісу даної ділянки. Крім того, майстер веде електронний облік деревини, займається відпуском деревини та складає звіт про рух лісопродукції.

Одночасно із заготівлею деревини та після її закінчення проводиться очищення лісосіки від порубкових залишків.

В залежності від лісорослинних умов і вимог лісовідновлення застосовуються такі способи очищення лісосік:

- збирання порубкових решток у купи та вали для перегнивання в місці збирання,
- збирання порубкових решток у купи,
- збирання порубкових решток для подальшого їх використання для палива і промислової переробки (дров'яна та технологічна тирса), за умови наявності на дану продукцію споживача.

Вивезення деревини з верхніх складів лісництв на нижній склад проводиться сортиментами, автомобілями ЗІЛ 131, КрАЗ 260, МАЗ 631705 та тракторами МТЗ - 82 в агрегаті з причепом Weimer WE - 12, на яких установлені гідроманіпулятори Oniar 67S (L-подібний), Palfinger PK 12000, WE-6700.

Таблиця 10

Коротка характеристика автомобілів, які застосовуються на вивезенні сортиментів.

Показники	Од. виміру	Автомобілі		
		КрАЗ 260	ЗІЛ 131	МАЗ 631705
Двигун		ЯМЗ-238 М2, дизель V-под, 8цил.	Карбюратор, 4 - такт ний, 8- циліндровий, V-подібний	ЯМЗ-238 ДЕ 2, дизель V-под, 8цил.
об'єм двигуна	см ³	14860	6000	14866
потужність	к.с.	240	150	330
Габарити: довжина, ширина, висота	см	864 275 318 !	740 250 248	610 256 213
Споряджена маса	кг	11 170	10425	11900
Вантажопідйомність	кг	8020	5000	13100
Максимальна швидкість	км/год.	70	80	85
Контрольна витрата палива	при швид. 60 км/год. л/100км	35,3	40	30

Навантажувачі лісу (гідроманіпулятори) WE - 6700, Oniar 67S (L-под), Palfinger PK 12000. Застосовуються для навантаження і розвантаження сортиментів та підтягування їх і штабелювання. Встановлені за кабінами автомобілів.

Технічна характеристика маніпуляторів, які використовуються на підприємстві

Показники	Одиниця виміру	Гідроманіпулятори:		
		WE-6700	Oniar 67S (L-под)	Palfinger PK 12000
Вантажний момент	кНм	25	45	
Максимальний виліт стріли	м	6,7	6,7	16,4
Показники	Одиниця виміру	Гідроманіпулятори:		
		WE-6700	Опіаг 67S (L-под)	Pal finger PK 12000
Вантажопідйомність при: максимальному вильоті стріли, мінімальному вильоті стріли		350	700	380
	кг	910	1105	2280
Найбільший кут повороту	град.	360	360	360
Маса з ротором	кг	850	1140	1380
Маса робочого органу	кг	100	260	
Номінальний тиск в гідросистемі	бар	170	300	330

План склав

Інженер лісового господарства II категорії
відділу лісового господарства

Сергій КРАВЧЕНКО